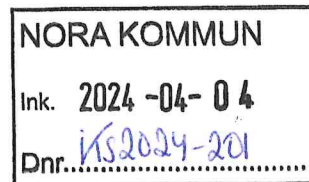


Nora den 5 april 2024



Nora kommunfullmäktige

Motion

Genomför en inventering av arbetsuppgifter i Nora kommun

Denna motion är inspirerad av artiklarna om innovationsarbetet i Helsingborgs Stad m. fl. skånska kommuner (se ex. Dagens samhälle 7/24, 29/2 och Susanne Nyström, DN 6/3).

För att frigöra lust att genomföra nya saker eller att utföra arbetsuppgifter på ett nytt och effektivare sätt krävs tid och i många fall ekonomiska resurser. Det finns ofta en risk att nya uppgifter läggs till en redan tung arbetsbörda. Anledningen kan vara nya lagkrav eller villkor som uppställts för att erhålla och redovisa riktade statsbidrag. Samtidigt kan finnas arbetsuppgifter som vid närmare eftertanke och reflektion av olika skäl blivit irrelevanta, slentrianmässiga eller genomförs alltför nitiskt.

Jag vill fokusera på allt det som idag utförs i Nora kommun och ställa frågorna "Är det nödvändigt?" och "Varför är det nödvändigt?" och "Vad händer om vi slutar utföra uppgifterna"? Vissa arbetsuppgifter som idag kanske utförs av gammal vana eller har kommit att sakna betydelse för att uppnå de mål som finns formulerade för den kommunala verksamheten och kommunmedlemmarnas nytta. Det kan vara väl så viktigt att fundera på vad man kan strunta i att göra som att vara beredd att utveckla och göra nya saker eller utföra uppgifter på nytt sätt.

Ett sätt är att effektivisera kommunens olika verksamheter och att använda såväl administrativa som mer verksamhetsnära resurser på ett resurssnålare sätt. På så sätt kan steg tas mot de hållbarhetsmål som Nora kommun fattat beslut om.

Vilka arbetsuppgifter utförs "i onödan"?

Min gissning är att sådana uppgifter finns. När jag ställt frågan till kommunanställda har det ofta glimtat till och besvarats med ungefär "Jo, visst finns det sådant". Ibland fyller man i med "... men det är inget som går att ändra på" eller "... dom säger att vi måste göra det".

Givetvis är det så att de flesta arbetsuppgifter som dagligen utförs i de kommunala verksamheterna av olika skäl är omöjliga att ta bort. Men att hävda att precis allt som görs är nödvändigt att göra är inte sant. Det vore därför bra att genom en inventering försöka vaska fram sådant som kan tas bort eller radikalt minskas. Kunskapen om vad det skulle vara tror jag finns på alla nivåer i kommunens verksamheter. För att få fram detta bör frågan inte enbart ställas till personer på mellan- eller chefsnivå. I Helsingborg har enkät en använts och där goda förslag på vilka arbetsuppgifter som kan tas bort gett förslagsställarna ("upptäckaren") en summa pengar eller ersättning till den berörda avdelningen. Belöningar stärker incitamentet att delta i inventeringen. En mogen vertikal organisation bör utveckla den kraft som kommer underifrån och inte enbart luta sig mot att förändringsarbete initieras och drivs uppifrån och ner.



Syftet med inventeringen och genomförandet är att tillföra resurser till personalen (exempelvis kompetensutveckling eller utökad friskvård på betald arbetstid), men inte att ersätta det man upphör att göra med andra arbetsuppgifter, vilket i så fall skulle vara traditionell verksamhetsutveckling. På sikt kan det öppna vägar för införande av 4-dagarsvecka eller 6 timmars arbetsdag med bibehållen lön. Möjligheterna till detta kan också komma att öka genom AI-effektiviseringar och användandet av Chat GPT eller liknande digitala verktyg.

Efter en inventering av onödiga uppgifter, vilket också kan handla om att man tänjer på de tolkningar av uppställda arbetsregler som följer av föreskrifter eller lag, bör ägnas åt reflektion. Därefter kan borttagandet av arbetsuppgifter testas som ett pilotprojekt under en begränsad tidsperiod – ett slags Anti-pilot som därför utvärderas: Vad händer och vilka konsekvenser får borttagandet (om några) bedömt utifrån nyttan för kommunmedborgarna? Delvis kan det komma att testa ett slags kommunal civil olydnad.

Tomelilla kommun använder sig sådana "Anti-piloter" som innebär att man på ett djärvt sätt testat att under en tidsbestämd period tar bort vissa arbetsuppgifter eller rutiner. Modellen har utarbetats av Ulrika Lundin som tidigare arbetat på SKR.

I den samhällsvetenskapliga forskningen diskuteras och i många fall kritiseras "förpappringen" (t.ex. mängden av riktlinjer, arbetsordningar, strategi- och planeringsdokument, föreskrifter, policyer m.m.), och "dokumentationshysterin" (egenkontrollprogram, uppföljningar, utvärderingar, måluppfyllelsemätningar m.m.) i svenska förvaltningar. Ofta framhålls riskerna med att dokumenten blir baktunga och fyllda med alltför många mjukt definierade honnörsord. Det här skulle kunna motverkas av försök i den ovan föreslagna riktningen.

Jag yrkar:

att Nora kommun genomför en inventering av arbetsuppgifter enligt ovan i syfte att finna sådana som kan tas bort helt eller delvis



David Stansvik

fullmäktigeledamot för Vänsterpartiet